

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Turvallisuus ja varautuminen - mitä kunnilta odotetaan?

Kuntamarkkinat

Aki Pihlaja
 @PihlajaAki @KUJApromjekti

12.9.2019

Kuka?

Aki Pihlaja

Projektipäällikkö

KUJA2: Kuntien ja maakuntien jatkuvuudenhallinta
Suomen Kuntaliitto

Työkokemus

Kuntaliitto 2017->

Imatran kaupunki 2011-2017

4Ks Finland Oy

RDG Riskienhallinta

Helsingin Satama

ISAF/Afganistan, KFOR/Kosovo

Koulutus

Sotatieteiden maisteri, viranomaisyhteistyö 2016

Tradenomi, turvallisuusjohtaminen ja
riskienhallinta 2008

TULEVAISUUDEN KUNNAN ROOLIT

4 ELINKEINO- ja
TYÖLLISYYS-
ROOLI

1. SIVISTYSROOLI

7. KEHITTÄJÄ- ja
KUMPPANIROOLI

3. OSALLISUUS- ja
YHTEISÖROOLI

6. ITSEHALLINTO-
ROOLI

5 ELINYMPÄRISTÖ-
ROOLI

2. HYVINVOINTI
ROOLI

YHTEISIÄ
ASIOITA

KOHTAAMIS-
PAIKKOJA

YHTEIS-
TOIMINNALLISUUS

HALLITUKSEN
REFORMI

MAA

TE- UUDISTUS

TURVALLISUUSROOLI?

Kuntaliitto
Kommunförbundet

KUVI
TEL
LEN

Keskeisiä muutosvoimia - riskienhallinta

Kunnan rooli osana yhteiskunnan turvallisuutta?

- Kunnan rooli korostuu erityisesti
 - kriittiseen infrastruktuuriin
 - väestön toimintakykyyn
 - henkiseen kriisinkestävyyteen ja
 - sisäiseen turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä

Onko merkitys ymmärretty?

- a) Kunnissa
- b) valtiotasolla

Kunnan asukkaat arvostavat/edellyttävät turvallisuutta

- Tulevaisuuden kunta verkkoaiivorihi 2016:
 - » Kuntalaisten mielestä kunnassa korostuu tulevaisuudessa: 1) Lähipalvelut 2) Avoimuus ja tiedonkulku ja 3) **Turvallisuus**
- ARTTU2 kuntalaiskysely 2017:
 - » Kuntalaisten näkemykset tärkeimmistä asioista hyvässä kotikunnassa keväällä 2017: 1) Hyvät palvelut 2) Hyvä asuinympäristö 3) **Turvallisuus**

**Uhkia, joihin kunnassa
on varauduttava**

Arjen turvallisuuden näkökulmia kunnassa

kaupunkikuva

väkivalta

esteettömyys

iäkkäät

omaisuusvahingot

Eriarvioistuminen ja vastakkainasettelu

Elinkeinot

Ympäristö

Ihmiset

Palvelut

nuorten syrjäytyminen

rikollisuus

sosiaaliset ongelmat

Viranomaispalveluiden saatavuus

alkoholiongelmat

valaistus

liikenne

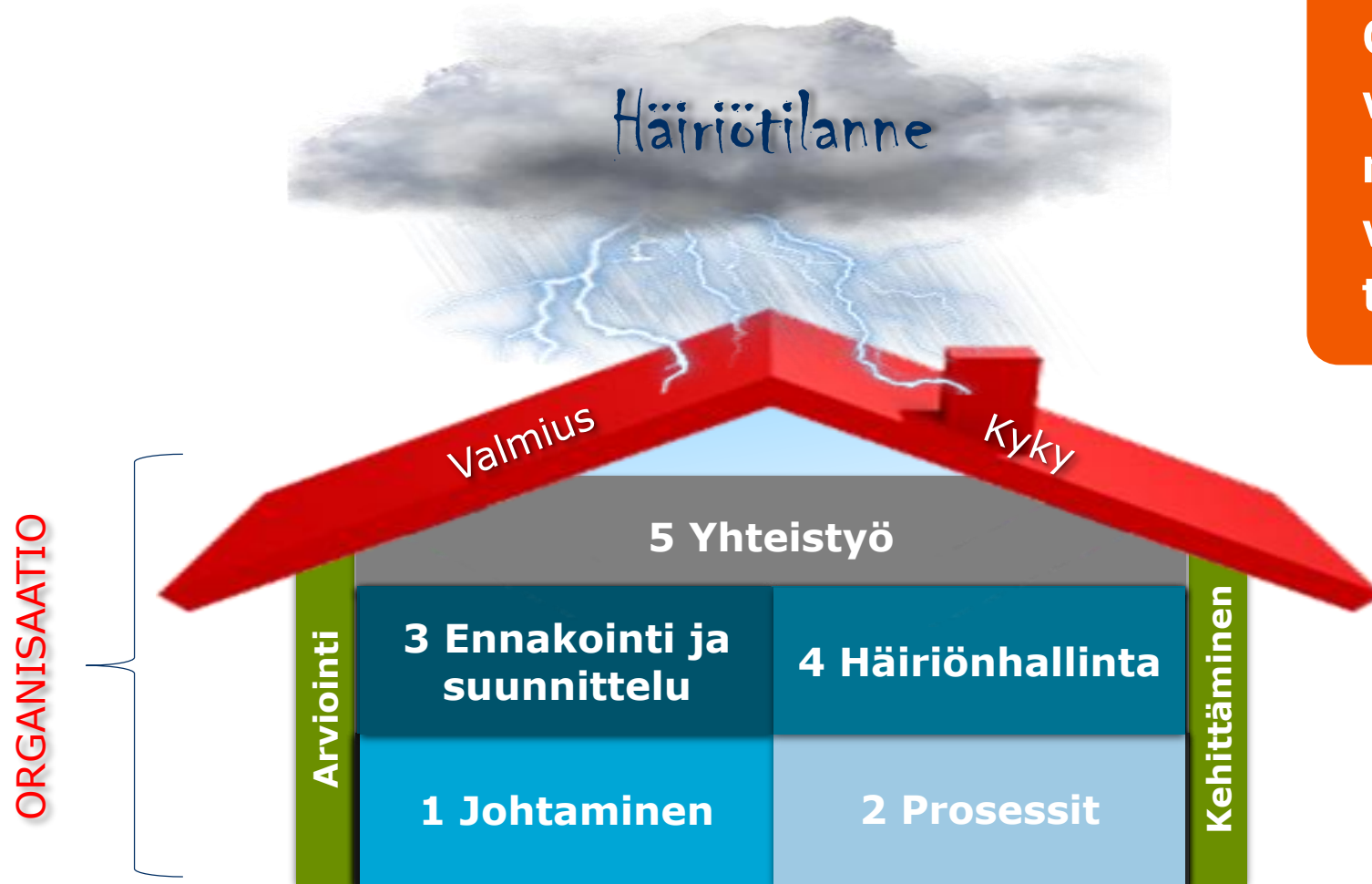
tapahtumat

Kuntaliitto tukee kuntien turvallisuus- ja varautumistyötä

KUJA-konsepti

Organisaation valmius ja kyky vastata erilaisiin häiriötilanteisiin muodostuu osa-alueista (1-5), joita voidaan arvioida ja kehittää KUJA-työkaluilla

Mikä KUJA-konsepti on?

KUJA-konseptin kolme kokonaisuutta:

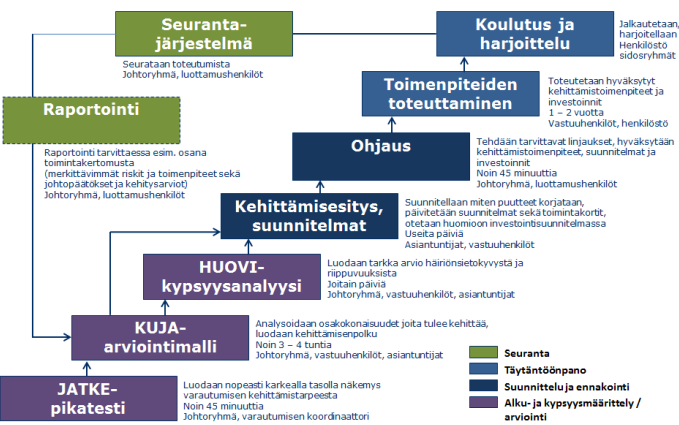
Mitä tehdä, jotta valmius ja kyky ovat riittävät?

Sisältömalli

MODUULI 1	MODUULI 2	MODUULI 3	MODUULI 4
Jatkuvuudenhallinnan johtaminen	Jatkuvuudenhallinnan prosessit	Ennakointi ja suunnittelu	Häiriöhallinta ja kriisijohtaminen
Perusteet, ohjeistus, vastuut	Hallintajärjestelmä ja prosessit	Toimintaympäristön seuranta	Tilannekuva ja tilannetietoisuus
Ydintoimintojen kriittisyyden arviointi	Sisällyttäminen muihin prosesseihin	Suunnitelmat ja toimintamallit	Reagointi ja hälyttäminen
Nykytilan tunnistaminen	Organisointi, resursointi ja osaaminen	Suunnitelmien toimeenpano	Kriisijohtamisen käynnistäminen
Johdon tahtotilan varmistaminen	Riskienhallinta	Perehdyttäminen ja kouluttaminen	Operatiivinen toiminta häiriötilanteissa
Toimintavarmuuden kehittäminen	Jatkuvuudenhallinta hankintaprosesseissa	Harjoittelu	Tiedottaminen ja kriisiviestintä
Seuranta ja ohjaus	Sopimuskumppanien arviointi	Resurssien ja toimintaedellytysten varmistaminen	Toipuminen ja arviointi
MODUULI 5 Yhteistyö			
Yhteistoiminnan johtaminen	Yhteistyön rakenteet ja resurssit	Toimintaympäristön yhteinen seuranta	Yhteistoiminta häiriön hallinnassa
Painopisteiden määrittely	Yhteinen riskien arviointi	Yhteinen suunnittelu ja harjoittelu	Yhteistyön arviointi ja kehittäminen

Miten valmius ja kyky saavutetaan?

Toteutusmalli

Millä työkaluilla?

KUJA-arviointimalli

MODUULI 1	MODUULI 2	MODUULI 3	MODUULI 4
Jatkuvuudenhallinnan johtaminen	Jatkuvuudenhallinnan prosessit	Ennakointi ja suunnittelu	Häiriöhallinta ja kriisijohtaminen
Perusteet, ohjeistus, vastuut	Hallintajärjestelmä ja prosessit	Toimintaympäristön seuranta	Tilannekuva ja tilannetietoisuus
Ydintoimintojen kriittisyyden arviointi	Sisällyttäminen muihin prosesseihin	Suunnitelmat ja toimintamallit	Reagointi ja hälyttäminen
Nykytilan tunnistaminen	Organisointi, resursointi ja osaaminen	Suunnitelmien toimeenpano	Kriisijohtamisen käynnistäminen
Johdon tahtotilan varmistaminen	Riskienhallinta	Perehdyttäminen ja kouluttaminen	Operatiivinen toiminta häiriötilanteissa
Toimintavarmuuden kehittäminen	Jatkuvuudenhallinta hankintaprosesseissa	Harjoittelu	Tiedottaminen ja kriisiviestintä
Seuranta ja ohjaus	Sopimuskumppanien arviointi	Resurssien ja toimintaedellytysten varmistaminen	Toipuminen ja arviointi

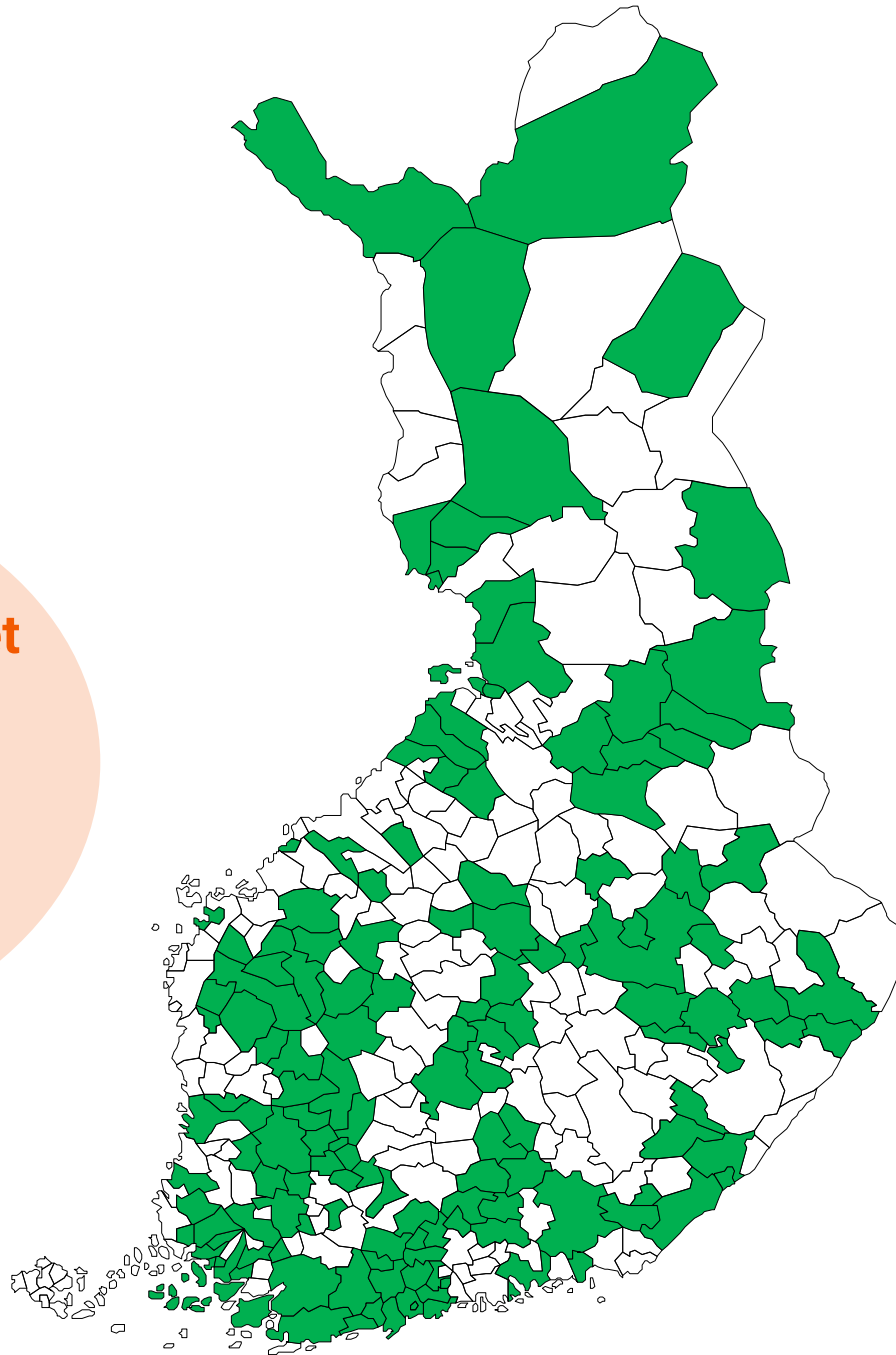
Yhteistyö	1	2	3	4	5
Yhteistoiminnan johtaminen					
Yhteistyön rakenteet ja resurssit					
Toimintaympäristön yhteinen seuranta					
Yhteistoiminta häiriön hallinnassa					
Yhteisen suunnittelu ja harjoittelu					
Yhteistyön arviointi ja kehittäminen					

KUJA-pikatesti

Yhteistyö	1	2	3	4	5
Yhteistoiminnan johtaminen					
Yhteistyön rakenteet ja resurssit					
Toimintaympäristön yhteinen seuranta					
Yhteistoiminta häiriön hallinnassa					
Yhteisen suunnittelu ja harjoittelu					
Yhteistyön arviointi ja kehittäminen					

Turvallinen ja kriisinkestävä kunta -verkosto

Verkostolla edellytykset
toimia alustana ja
yhteyspisteena kuntien
ja keskeisten
sidosryhmien välillä

Perustettu 2018

Mukana 302 henkilöä
146 eri kunnasta

Tarkoituksena kuntien
turvallisuus-,
varautumis- ja
riskienhallintatyön
tukeminen

Verkoston toiminnan tavoitteita

- Kuntien turvallisuus-, varautumis- ja riskienhallintatyön tukeminen
- Tiedonvaihto ja hyvien käytänteiden jakaminen
- Asiantuntijoiden verkostoituminen
- Kuntien turvallisuuskulttuurin edistäminen
- Kuntien turvallisuusjohtamisen ja riskienhallinnan parantaminen
- Kuntien turvallisuus- ja varautumistyön merkityksen vahvistaminen osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta

#kehitys #turvallinen #Suomi

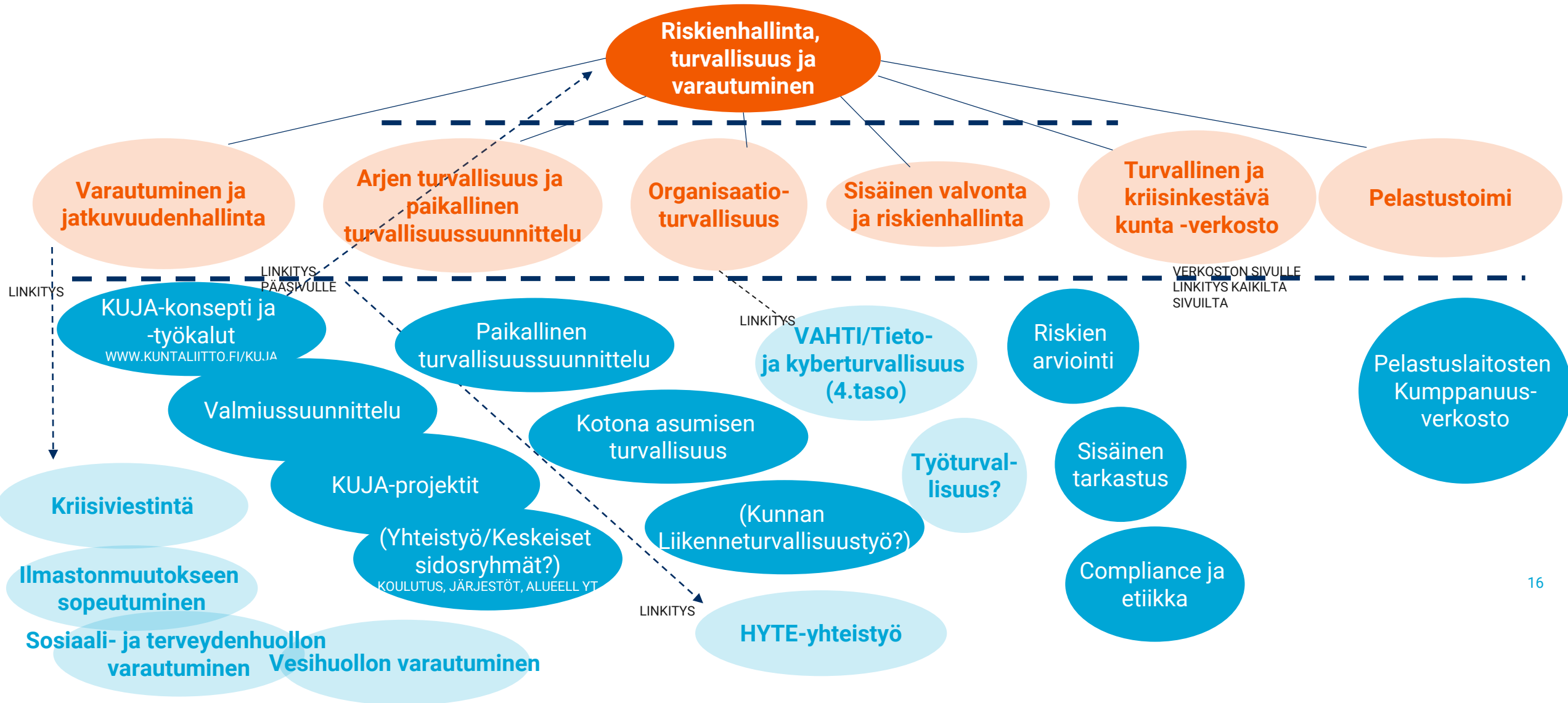
Tälle sivustolle rakennetaan sisäisen turvallisuuden yhteistyötila. Täällä voit keskustella, kysyä, työstää yhdessä projekteja ja materiaaleja sekä lukea uutisia sisäisen turvallisuuden asiantuntijoille ja verkostoille.

Kuntien varautumisoppaan päivittäminen

- Toteutetaan 2019-2020 (luonnos valmis 5/2020)
- Nykyinen kokonaisvaltainen kuntien varautumista opastava dokumentti ”Varautuminen ja jatkuvuudenhallinta kunnassa”, on julkaistu vuonna 2012 (TPAK)
- Toteutuksen koordinoi Kuntaliitto. Yhteistyötahoina Turvallisuuskomitea, Pelastusopisto sekä keskeiset ministeriöt
- Pädokumentti keskittyy kunnan johtamiseen ja yleisiin periaatteisiin
- Ilmiöt ja toimialakohtaiset ohjeet toteutetaan erillisillä liitteillä (esim. ilmastonmuutokseen varautuminen, kriisiviestintä, hybridiuhkat jne.)
- Olemassa oleva ohjeistus kootaan osaksi kokonaisuutta

Kuntaliiton verkkosivustolle "tietopankki"

SOTEKUJA-projektin julkaisut

- [Valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelma. Ohje sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille.](#)
- [Sopimusperusteinen varautuminen. Ohje sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille.](#)
- [Kyberturvallisuus. Ohje sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille. \(STM:n julkaisuja 2019:14\)](#)

- SOTEJOKI-hanke kehittää organisaatioiden turvallisuuskulttuuria sekä kykyä varautua muutoksiin ja selvitä niistä
- Viitekehyksenä organisaatioresilienssin kehittäminen
 - Toimintakyky
 - Toipuminen
 - Sopeutuminen
- Konkreettisina tuotoksina mm. e-learning materiaali verkossa
- <https://www.ttl.fi/tutkimushanke/sotejoki/>

UUDET JULKAISUT JA OHJEET

- SOTE-ohjeet (aiempi dia)
- Vesihuoltolaitosten häiriö- ja kriisiviestintäohje
 - <https://cdn.huoltovarmuuskeskus.fi/app/uploads/2019/05/23133452/Vesilaitosyhdistys-kriisiviestinta%CC%88ohje-sa%CC%88hko%CC%88inen.pdf>
- Sisäisen turvallisuuden strategia – seurantaraportti
<https://sisainturvallisuus.fi/sisaisen-turvallisuuden-tila>

MUUTA TIEDOTETTAVAA

- Kuntaliitto Turvallisuuskomitean sivutoimiseen sihteeristöön
- SPEK:n 72 tuntia -opas tulossa kunnille jakoon
- Poliisin tilastot saatavilla kuntakohtaisesti
https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tietopalvelut
- Turvallisuuskomitean suositus kuntien kyberturvallisuuden edistämisestä
- JUDO-hanke – tukea digiturvallisuuteen <https://vrk.fi/judo>

TAPAHTUMAT JA KOULUTUKSET

- Sote-varautumisen koulutuskierrokset (5.11. Oulu, 6.11. Kuopio, 19.11. Tampere, 20.11. Turku, 3.12. Helsinki, 9.12. Webinaari)
- Turvallisuussymposium 10.10. Tampereen yliopisto
- SPR:n valtakunnallinen Pisara-harjoitus 26.10.
- Varautumisen valtakunnalliset opintopäivät 5.-6.11. Vapriikki, Tampere
- SPEK turvallisuuspäivät (kyber-teema) 5.-6.11. Tampere
- Turvallinen ja kriisinkestävä kunta 2019 –seminaari 13.-14.11. Pori
- TAISTO-harjoitukset syksyllä
- EKTURVA 10 VUOTTA -JUHLASEMINAARI 18.3.2020, Lappeenranta
- NouHätä! 2020
 - Koulujen ilmoittautuminen ja uusi verkkosivusto aukeaa 2.9.
 - Oppitunnit kouluilla voidaan aloittaa jo syksyllä, eikä ilmoittautumisen päättymistä tarvitse odottaa.

Muutamia nostoja

- Kunnat yhteiskunnan turvallisuuden keskeinen lenkki – vahvin vai heikoin?
 - Kunnan oma tietoisuus – poliittinen ja strateginen taso
 - Kunnan toimenpiteet (resurssit ja investoinnit)
 - Pelastuslaitosten tuki, muut yhteistyö kumppanit ja -verkostot
 - Paikallis- ja aluetason tukeminen kansallisesti
- Keskeisiä kuntien varautumiseen ja turvallisuuteen liittyviä teemoja
 - Ilmastonmuutos
 - Hybridi- ja kyberuhat
 - Sähkönjakelu
 - Sopimusperusteinen varautuminen
 - Kriisiviestintä
 - Paikallisen turvallisuussuunnittelun kehittäminen – HYTE-yhteistyö

Kiitos mielenkiinnosta!

Aki Pihlaja

09 771 2028

Aki.pihlaja@kuntaliitto.fi

Twitter: @PihlajaAki @KUJAp projekti

www.kuntaliitto.fi/kuja

Ilmaiset työkalut
saataVilla

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

